Št. 118 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) v soboto 17. maja 1924. Posamezna številka 20 cent. Letnik XLIX

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak d[illegible] sv. [illegible] Asiškega št. 20, I. nadstropje. De[illegible] pisma se ne sprejemajo, rokopi[illegible] Anton Gerbec. — Lastnik [illegible]inost. Tisk [illegible] maša za mesec L 7.—, 3 mesece [illegible]50, pol leta L 32.— in celo leto [illegible] Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. [illegible]57.

Licejska knjižnica Ljubljana

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Hujskanja namesto pomirjevanje!

Radi znanih nevšečnih dogodkov v Šibeniku povodom 50te obletnice smrti Nikole Tommasea se je v nekem italijanskem javnem glasilu neki «Dalmatinec» silno razhudil. Pravilnejše in resničnejše bo povedano, če pravimo, da je omenjene dogodke le izrabil, da je dal odduška svojemu staremu sovraštvu proti Slovencem in Hrvatom. Ta izbruh bi bil torej le nadaljevanje stare, tradicijonalne politike italijanskih politikantov v teh krajih iz predvojnih, avstrijskih časov proti našemu narodu. Saj ponavlja v ta namen tudi tisti navadni in znani trik, da predmamlja razliko med razpoloženjem Srbov in razpoloženjem Hrvatov in Slovencev napram Italiji in italijanskemu narodu. Pripoveduje, kako si diplomacija Jugoslavije, ker je v srbskih rokah, prizadeva in se trudi v soglasju z italijansko vlado, da bi «izčistila teren» od vseh težkoč, ki so na potu boljšemu sporazumu med «obema narodoma». V tem dejstvu, v teh «težkočah», vidi «Dalmatinec» «alarmanten znak globokega zla». Priznava pošteno voljo obeh vlad in visoko ceni modro delo Mussolinija, Pašića in Ninčića, ki je napravilo konec sporu, ki je trajal predolgo, da ne bi povzročal skrbi. Priznava iskreno simpatijo Srbov napram Italijanom. Tudi v zgodovini starejših časov ne nahaja med Srbi in Italijani nobenih navskrižij v interesih, nobenih gospodarskih ljubosumnosti, ki bi bile mogle v medsebojnih odnošajih ostaviti zapuščeno kakih zavisti in želja po maščevanju. Posebno naglaša še, da so se tudi v zadnji vojni Italijani in Srbi borili proti skupnemu sovražniku.

To svojo hvalo na naslov Srbov je oni «Dalmatinec» posebno podčrtal, da je mogel v svojih nadaljnih izvajanjih v tem bolj kričečih barvah predočiti razliko med razpoloženjem Srbov in razpoloženjem Hrvatov in Slovencev napram Italiji in italijanskemu narodu.

Ugotavlja toli grenko mu dejstvo, da so tudi Hrvatje in Slovenci važen sestaven del Jugoslavije. Ti pa da so vekoviti sovražniki vsega, kar je italijansko, ki vedno sanjajo utopistične sanje o neki veličini, ki jim je hujskanje prirojeno, ki so plenitelji in roparji po zgodovinski tradiciji, in ki so njihovi politični intransigenci usužnjeni prižnica, kateder in njihov tisk. Na kratko: Hrvatje in Slovenci ne bodo nikoli dostopni mirovnim željam belgrajske vlade in bodo v sosedstvu Italije vedno nahajali novo netivo sovraštva in maščevalnosti! To da naj si zapomnijo tudi Mussolini, italijanski narod in vsi diplomatje in državniki Evrope! Kdor pozna dušo Hrvatov in Slovencev Istre in Dalmacije — pravi nadalje — se ne more vdajati nobenim iluzijam in se ne more nadejati, da bi se ti poslednji mogli spremeniti: ne v bližnji ne v daljni bodočnosti. Naj se obe vladi še tako trudita, da bi svoje prijateljstvo ne omejevali le na fraze in diplomatične formalnosti, marveč da bi ga prenašali tudi na praktično polje trgovskih stikov in carinskih olajšav: **to prijateljstvo bo vedno le površno, le prijateljstvo med vladarji in vladami, nikoli pa se ne spremeni v prijateljstvo med narodoma!!**

Tako je tisti «Dalmatinec» razgalil svojo dušo, polno slepega sovraštva proti Hrvatom in Slovencem. Pokazal je, da je res vreden potomec tistih italijanskih politikastrov v naših pokrajinah, katerih politično obzorje ni nikdar segalo dalje preko sovraštva proti našemu narodu in ki si brez tega sovraštva sploh niso mogli predstavljati nobene nacijonalne politike v razmerju med italijanskim in slovanskim prebivalstvom v deželi.

Mož kaže povsem nazorno, da je na polju dejstev, ki so jih ustvarili sodobni zgodovinski dogodki, popoln tujec v Jeruzalemu. To kaže že s tem, da diplomacijo Jugoslavije istoveti s srbstvom, čeprav ugotavlja on sam, da tvorijo Hrvatje in Slovenci važen del, da, pretežen del — Jugoslavije! Ne zaveda se ta «Dalmatinec», kako nezmiselno je, če hoče na eni strani kazati poštene namene vladarja in diplomacije, ki ju istoveti s srbstvom, na drugi pa da riše v najčrnejših barvah sovraštvo pretežnega dela države, ki ji je na čelu isti vladar in ki jo zastopa ista diplomacija, da se torej danes ne more govoriti o srbskem vladarju in srbski diplomaciji, marveč le o vladarju in diplomaciji ujedinjenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Če ne bi bil tako zaslepljen in če bi mu ne bila duša tako razjedena od sovraštva proti Hrvatom in Slovencem, bi — namesto da hujska Italijo, Italijane in italijanske državnike proti hrvatskemu in slovenskemu delu jugoslovenskega naroda in s tem tudi proti Slovanom v Julijski Krajini — enostavno izvajal logični zaključek iz svoje lastne ugotovitve, da je **prijateljstvo med vladarji in vladami le površno in navidezno, dokler se ne spremeni v prijateljstvo med narodi!** Svetoval bi italijanskim državnikom, naj svojo politiko usmerijo v ta cilj, da se navzkrižja in nesporazumljenja s Hrvati in Slovenci, nastala v žalostni zgodovini, ublažijo in odpravijo! To bi bila pametna italijanska politika, **ki edina more zagotoviti trajno prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo!** Pomirjenje Hrvatov in Slovencev je predpogoj za to. Saj je res in ne morejo prikrivati dejstva, da je bilo razpoloženje med Srbi napram italijanstvu drugačno, nego pa med Hrvati in Slovenci. To pa ima svojo razlago v naravi, v zemljepisnem položaju enih in drugih, in pa v dejstvu, da Srbi niso živeli v sosedstvu in neposrednih stikih z italijanskim svetom in da zato niso prihajali v konflikte z njim! Hrvatje in Slovenci pa so vsled svojega zemljepisnega položaja živeli v takih stikih in ni moglo biti drugače, nego da so nastajala navzkrižja in nasprotstva, zlasti v nacijonalnem pogledu. Danes pa je vse drugače. Srbi so sestaven del države, ki je teritorijalna sosedinja Italije. Čim so Srbi le tak sestaven del skupne jugoslovenske države, je naravno, da ne morejo napram vnanjemu svetu — in tudi ne napram Italiji — voditi kake «srbske» politike brez vsakega ozira na razpoloženje v drugih sestavnih delih države. To je jasna in enostavna resnica, ki pa naš «Dalmatinec» noče izvajati iz nje logičnih zaključkov.

Nekaj se mu pač svita v glavi, ko namreč sam ugotavlja, da resnično prijateljstvo more prihajati le iz volje naroda. Ugotavlja tudi, da vsled «sovraštva» Hrvatov in Slovencev ne more priti do ugodnih gospodarskih stikov med obema državama. To je res, ni pa resnično, da je to razpoloženje neodpravljivo. Treba je le modro računati z dejstvom, da v jugoslovenski državi spadajo v pojm «naroda» tudi Hrvatje in Slovenci, **da je treba tudi s temi priti do prijateljskih odnošajev!** To pa tem bolj, **ker ravno ozemlje Hrvatov in Slovencev, radi svojega zemljepisnega sosedstva prihaja v prvi vrsti v poštev za gospodarske stike z Italijo!**

Mesto pa da bi pisec izvajal logične zaključke iz vseh teh neoporečnih in neodpravljivih dejstev, kleveta in zasramuje ravno te neposredno sosedne dele jugoslovenske države in jih ovaja celo pred vso Evropo kot tradicijonalne zgodovinske «plenitelje» in «roparje»! In potem ima še toliko drznosti, da se zgraža nad nepoboljšljivostjo Hrvatov in Slovencev v njih razpoloženju napram italijanstvu! Mesto da bi gasil — kakor sam priznava — nevarni in pogubni požar, vliva še v plamen petrolej svoje mržnje, strasti in klevete!! In pri tem ne pomisli koliko res nepoboljšljivega sovraštva proti Hrvatom in Slovencem je tudi danes še — pri nas v Italiji! Ne rekriminiramo — ugotavljamo le dejstvo, ker razumemo, da so taka razpoloženja ustvarili nesrečni zgodovinski dogodki, ki so globoko posegali v življenje in čustvovanje obeh narodov. Zato pa bi bilo — ponavljamo — vsem, ki so blage volje in ki res žele, da bi prišlo do iskrenega sporazuma med obema državama in narodoma, v dolžnost, da bi z vso najboljšo voljo prispevali k temu, **da se iz duše obeh narodov izbrišejo čustva in spomini iz minulosti!** S hujskanjem in klevetami pa se dosega — nasprotno! Posebno neodpustno je to hujskanje spričo dejstva, da je jugoslovenska vlada oficijelno izrekla svoje obžalovanje radi onega dogodka v Šibeniku! «Dalmatinec» ni človek blage volje — pa tudi ne dober in razsoden italijanski patrijot!

Davidović dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade

Kandidati za poslovno koncent. vlado - Vprašanje Balugdžićeve nevtralne vlade

BEOGRAD, 16. (Izv.) Danes je dobil načelnik opozicijskega bloka Ljuba Davidović mandat za sestavo poslovne koncentracijske vlade. V političnih krogih se mnenja o uspehu Davidovića zelo križajo. Nekateri mislijo, da Davidović ne bo uspel, ker so se izjavili radikali ponovno proti koncentracijski vladi; drugi pa, zlasti opozicija meni, da ima Davidović dovolj poslancev za seboj in da bo torej lahko sestavil novo vlado. Davidović je dobil mandat ob 18. uri, nakar se je takoj pričel posvetovati z načelniki parlamentarnih skupin.

Zdi se, da je opozicijski blok gotov Davidovićeva uspeha; sicer bi ne bil že določil kandidatov za ministrska mesta. Po tem načrtu bi bila ministrska mesta tako-le razdeljena: Ljuba Davidović (demokrat) bi bil le ministrski predsednik brez drugega portfelja. Mesto finančnega ministra še ni končnoveljavno določeno; za to mesto bi prišel v poštev Voja Veljković. Zunanji minister bi bil Voja Marinković (dem.), notranji minister dr. Pečić (dem.), minister za trgovino in industrijo dr. Spaho (musliman), za agrarno reformo dr. Hrastnica (muslim), vere Dušan Dimitrijević (zemljoradnik), promet dr. Korošec (SLS), socijalna politika Šumenković; za ostala mesta še niso znana imena kandidatov. Razmerje med posameznimi strankami zastopanimi v novi vladi, bi bilo tako, da bi dobili demokrati 7 ministrov, jugoslovenski klub 4, muslimani 3. zemljoradnik 1. V slučaju, da se skupina Nastasa Petrovića odcepi od radikalov, bi dobila ta skupina tudi 1 ministra. Pravo razmerje pa ni še končnoveljavno določeno in se bo gotovo še nekoliko izpremenilo. Radićevci, džemijet in Nemci ne stopijo v koncentracijsko vlado, ampak jo bodo le podpirali.

Jugoslovenski poslanik v Berlinu, Balugdžić je bil danes zopet pri kralju. Davi je poslal kralj v Čačak avtomobil po vojvodo Stipe Stepanovića z nujnim pozivom, naj pride takoj v Beograd, kamor prispe Stepanović še nocoj. Vojvoda prihaja v poštev za vojno ministrstvo v kombinaciji z Balugdžićevo nevtralno vlado, ako bi se Davidoviću ne posrečilo sestaviti koncentracijske vlade.

Obisk kralja Aleksandra v Parizu odložen

BEOGRAD, 16. (Izv.) Zunanje ministrstvo sporoča uradno, da je poset kraljevske dvojice v Parizu odložen do rešitve vladne krize v obeh državah. Kraljevska dvojica je imela odpotovati 24. t. m.

Beneš v Rimu

Prvi razgovor z Mussolinijem

RIM, 16. Sinoči ob 18.55 je prispel v Rim čehoslovaški minister za zunanje zadeve dr. Beneš. Na postaji so ga pričakovali ministrski predsednik on. Mussolini, kabinetni načelnik za zunanje zadeve Paolucci z glavnim ravnateljem Nasallijem, dalje čehoslovaški poslanik v Rimu Kybal z vsem osobjem poslaništva, jugoslovenski poslanik Antonijević ter romunski poslanik Lahovary.

Danes ob 11. uri je sprejel ministrski predsednik Mussolini dr. Beneša. Razgovor, ki je trajal nad eno uro, se je sukal okoli političnih, gospodarskih in finančnih vprašanj, ki se tičejo obeh držav. Ministra sta se razgovarjala v zelo prisrčnem tonu; ugotovila sta, da so si interesi obeh držav zelo sorodni glede političnega položaja v srednji Evropi in tudi glede drugih manj važnih vprašanj. Danes ali jutri se bo razgovor nadaljeval, da se doseže sporazum glede zunanje-političnih smernic obeh držav.

Beneš na obedu pri Mussoliniju

RIM, 16. Danes ob 13. je Mussolini priredil Benešu na čast obed v hotelu «Excelsior», katerega so se udeležili minister za državno gospodarstvo Corbino. Contarini, Kybal, konsul Babka, Stoklasa, Finzi, De Bono, vojvoda Brea d'Olmo, markiz Paolucci de Calboli in več drugih odličnih osebnosti.

Čehoslovaški listi o sporazumu med Italijo in Čehoslovaško

PRAGA, 16. V svojih pripombah k potovanju ministra Beneša v Rim pišejo «Narodni Listy», da javno mnenje s simpatijo promatra sporazum med Čehoslovaško in Italijo, ki bi združil Čehoslovaško z narodom tako visoke kulture, z narodom, ki je med vojsko in po vojski pokazal toliko odporne in življenske sile ter discipline z narodom, ki ga gotovo čaka velika bodočnost kakor je velika tudi njegova prošlost. Podobno pišejo «Lidove Noviny», češ da polaga Beneš veliko važnost na prijateljstvo z Italijo, ker je njena lega v Evropi velike važnosti.

Mussolini na delu

On. Massimo Rocca izključen iz stranke Mussolini na strani De Stefanija

RIM, 16. V rimskih političnih krogih so spravljali nenaden Mussolinijev povratek s potovanja na Siciliji v zvezo z ostrimi prepiri med fašisti samimi, ki so v zadnjem času dosegli svoj višek. Vsi faš. listi so bili polni polemik; razdelili so se v dva tabora. Na eni strani so stali listi, ki so odobravali zahteve poslanca Massimo Rocca po revizijonizmu in njegove napade proti finančnemu ministru De Stefaniju, na drugi strani so se razvrstila glasila, ki so se strinjala z odločnim nastopom fašista Farinaccija proti revizijonizmu in ki so se zavzele za finančnega ministra. Farnacci je očital poslancu Massimo Rocca, ki je podravnatelj zavarovalnega zavoda Istituto nazionale delle Assicurazioni, da on, kot gospod v Rimu, lahko razpravlja o revizijonizmu, a na deželi, kjer niso na razpolago mesta v kakem upravnem svetu bank, na deželi, kjer je treba delati za fašizem iz ideje, tam pade malo kateremu v glavo, da bi začel filozofirati o fašizmu.

On. Massimo Rocca je odgovoril na te napade v dolgem odprtem pismu na Farinaccija, ki ga je objavil list «Nuovo Paese». On. Rocca se v tem pismu ne omejuje samo na protinapade proti Farinacciju, ampak napada tudi fašistovske metode v boju proti nasprotnikom fašizma.

Odločni in brezobzirni nastop poslanca Rocca je tako razburil Farinaccija, da ga je hotel pozvati na dvoboj; toda pozneje je vso zadevo prevzelo vodstvo stranke in razpravljalo o njej v navzočnosti Farinaccija, ki se nahaja v Rimu. Na seji je o sporu poročal Farinacci sam. Po daljši razpravi je vodstvo sklenilo, da izključi poslanca Massimo Rocca iz stranke in da ga pozove, da odloži poslanski mandat. Vodstvo je svoj sklep predložilo Mussoliniju v odobritev. Sinoči še ni bilo gotovo, ali je Mussolini sprejel sklep vodstva.

Toda danes je objavil tiskovni urad fašistovske stranke poročilo, ki pravi, da je vodstvo stranke proučilo politično in časnikarsko delovanje poslanca Massimo Rocca. To njegovo delovanje se je v zadnjem času izpremenilo v sramotenje in blatenje stranke in njenih ustanov. Radi tega smatra vodstvo delovanje poslanca Rocca za izraz politične nelojalnosti, ki jo more zagrešiti le najhujši sovražnik fašizma, ter ga zaključuje iz stranke in pozivlja, da odloži mandat.

S tem je zaenkrat Mussolini napravil konec dolgim polemikam med fašisti. Nastopil je proti ravno istemu poslancu Rocca, za katerega se je septembra meseca potegnil, ko ga je vodstvo stranke prvič izključilo iz stranke. Takrat je moralo vodstvo radi tega nepremišljenega koraka na Mussolinijev poziv odstopiti, danes pa je on. Rocca plačal svoje početje z izključitvijo iz stranke; meseca septembra je podlegel Farinacci, danes — on. Rocca.

Mussolini je uvidel, da postaja on. Rocca fašizmu s svojim revizijonizmom nevaren, še posebno ker je skušal izpodkopati tla tudi finančnemu ministru De Stefaniju, ki je Mussoliniju priljubljen. Saj se je nekoč Mussolini izrazil, da dva ministra sta neodstranljiva in sicer minister za vnanje zadeve, t. j. Mussolini sam, in minister za finance De Stefani.

Znižanje voznih cen ob priliki olimpijskih iger v Parizu

RIM, 16. Onim, ki se v času med 20. t. m. in 5. avgusta podajo v Francijo k olimpijskim igram, se prevozni stroški na državnih železnicah do Ventimiglia, Modane in Domodossola znižajo za 30%.

Sovjetski sodni dvor zavrnil

priziv kijevskih intelektualcev

RIGA, 15. Iz Moskve brzojavljajo, da je bil priziv kijevskih učenjakov, ki so bili obsojeni v takozvanem «Procesu kijevskih profesorjev», zavrnjen. Smrtna kazen, ki je bila izrečena nad štirimi izmed obtožencev tega procesa, se bo sedaj izvršila.

Kakor znano, se je obtožencem na obravnavi očitalo, da so delovali proti boljševiški vladavini in vohunili v prid Poljski. Gre tu večinoma za slavne učenjake, v prvi vrsti za znamenite profesorje raznih kijevskih višjih šol, kateri so energično odvrnili od sebe vsako krivdo. Razne tuje vlade, med temi posebno francoska, so svoj čas posredovale za te obtožence pri sovjetski vladi, a Čičerin je vse te poizkuse zavrnil ter protestiral proti take vrste vmešavanju v ruske notranje zadeve. Tako so bili obsojeni na smrt prokurator Čebakov, profesorja Jakoblev in Edinevski ter gospa Vinograda. Drugi obtoženci so bili obsojeni na težke zaporne kazni.

BERLIN, 16. K zavrnitvi priziva obsojencev v procesu kijevskih profesorjev piše «Vorwaerts»: «Zavrnitev priziva pomeni, da postanejo v Kijevu izrečene smrtne obsodbe pravomočne. V zadnjem trenotku apeliramo še na politično razsodnost in na človekoljubje sovjetske vlade.»

Naučna ekspedicija za južni Altaj

MOSKVA, 16. Delavska fakulteta mesta Barnaul se pripravlja na naučno ekspedicijo za raziskovanje južnega Altaja, na mineralih zelo bogatega mogočnega gorovja na rusko-kitajski meji.

Rusija na razstavi v Benetkah

Petrograd, 16. Petrograjska državna biblioteka je dobila od uprave umetniške razstave v Benetkah vabilo, da naj izloži na tej razstavi svoje dragocene zgodovinske zbirke.

Ruska vojna ladja pride v Italijo

MOSKVA, 16. V povrnitev obiska italijanske križarke «Mirabello» v pristanišču Leningrada bo ena sovjetska vojna ladja obiskala kako italijansko luko.

Nova zima na Kavkazu

MOSKVA, 16. Na vsem Kavkazu je te dni temperatura zopet padla. Sneg je zapadel tudi v onih pokrajinah, kjer je drugače zima redek gost. Vinogradi so popolnoma uničeni.

Kuga v Turkestanu

MOSKVA, 16. Po poročilu sovjetskega komisarijata za zdravstvo se je pojavila v Turkestanu v pokrajini reke Amurdarja kuga. Ugotovljenih je bilo 230 slučajev te bolezni, ki so vsi končali s smrtjo. Sovjet ljudskih komisarjev je odobril kredit 50.000 zlatih rubljev za pobijanje te epidemije.

Za sodelovanje čehoslovaških in jugoslovenskih poljedelcev

PRAGA, 16. Današnji svečani otvoritvi poljedelske razstave prisostvuje tudi posebna delegacija jugoslovenskega zemljoradniškega saveza pod vodstvom zemljoradnika posl. Voje Lazića. V delegaciji se nahajata tudi glavni tajnik Saveza dr. Stajić in podravnatelj centrale zemljorad. zadrug Miljutinović. Delegacija se udeleži zborovanja mednarodnega agrarnega biroja in obenem prične meritorna posvetovanja o skupnem sodelovanju čehoslovaških in jugoslovenskih poljedelcev.

Jugoslavija čestitala Mercieru

BRUSELJ, 16. Kardinalu Mercieru, ki je bil med vojno velik zaščitnik malih narodov in se je odločno zavzemal za jugoslovenske narode, je povodom njegove 50letnice svečeništva v imenu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev čestital odpravnik jugoslovenskega poslaništva v Bruselju dr. Miroslav Janković.

Konec delovanja Zveznega zavoda v Benetkah

«Gazzetta Ufficiale» od 14. t. m. je objavila kr. odlok od 7. maja 1924. št. 649, s katerim se odreja likvidacija poslovanja Zveznega zavoda v Benetkah (Istituto federale di credito per il risorgimento delle Venezie) v stvari predujmov na vojno odškodnino. Z istim odlokom je odrejena likvidacija istega poslovanja tudi pri drugih denarnih zavodih, ki so bili pooblaščeni, da smejo dajati predujme na vojno odškodnino iz fondov, ki jih je dajal državni zaklad. V to svrho predpisuje odlok, da morajo vsi prizadeti zavodi ustanoviti poseben poravnalni oddelek (sezione di stralcio), ki bo moral biti popolnoma ločen od vsake druge vrste njih poslovanja. Dalje bodo morali denarni zavodi sestavljati za ta odsek posebno ločeno bilanco.

Finančno ministrstvo je imenovalo svojega posebnega zaupnika in enega njegovega pomočnika, ki bosta nadzorovala izvrševanje predpisov goriomenjenega odloka. Vladni komisar in njegov pomočnik sta bila imenovana z ministrskim odlokom od 14. maja t. l., in sicer je postavljen za komisarja predsednik računskega dvora cav. gr. cr. Camillo Peano, a za njegovega pomočnika državni svetnik cav. gr. cr. senator Berio Adolfo.

Agencija Stefani je objavila k tem vladnim ukrepom sledečo pripombo: Z nedavnim odlokom je bila odrejena likvidacija odnošajev med državo in Zveznim zavodom za obnovitev treh Benečij, kolikor gre za predujme vojnim oškodovancem. Zvezni zavod za obnovitev Benečij se je ustanovil med drugim z modrim namenom, da se nujne operacije za povrnitev vojne škode, ki jo je povzročil vpad sovražnika, rešijo špekulacij, ki se v takih težkih okoliščinah vedno pojavljajo. Na ta način so mogle dobiti benečijske pokrajine sigurno in nesebično podporo, ki so jo potrebovale. In Zvezni zavod, ki so ga ustanovile številne in znane hranilnice, je res pomagal vladi lečiti toliko nesrečo. Po dovršitvi operacij za povrnitev vojne škode postane zavod zopet neodvisen in bo lahko nadaljeval svoje delovanje na polju melijoracij, kanalizacij, zemljiških posojil in drugih obnovitvenih operacij.

Ukrep o likvidaciji poslovanja s predujmi je direktna posledica ureditve izplačevanja vojne odškodnine potom benečijskih obveznic in raznih drugih odredb, ki se tičejo izplačevanja vojne odškodnine. Z odredbo te likvidacije je zaključeno važno razdobje v obnovitvi naših porušenih krajev, a likvidacija sama ima tudi za oškodovance velik pomen, ker se bo moralo razčistiti istočasno tud razmerje med Zveznim zavodom in posameznimi vojnimi oškodovanci, ki so dobili od njega predujme na vojno odškodnino. Ker je v teh odnošajih mnogo nejasnosti posebno glede tistih oškodovancev, ki jim je zidala hiše bivša zadruga CERG in ker se je v nekaterih slučajih dogodilo, da ji je dal Zvezni zavod več predujma, nego znaša konkordat. Pri takih slučajih bo potrebna oškodovancem pomoč z nasveti in intervencijami in ato je prepotrebno, da se organizacije vojnih oškodovancev pravočasno dogovorijo z našimi političnimi organizacijami glede akcije za dosego tudi načelne rešitve spornih zadev in za odvrnitev vsakršnih krivic, ki bi jim bil naš vojni oškodovanec lahko izložen.

Poljska vlada zavrnila rusko noto

za narodne manjšine

VARŠAVA, 16. Poljska brzojavna agencija poroča: Vlada Zveze sovjetskih socijalističnih republik je naslovila na poljskega poslanika v Moskvi noto, kjer obtožuje poljsko vlado zatiranja narodnih manjšin. V odgovor na to noto je poljska vlada sporočila ruskemu poslaniku v Varšavi, da ne more sprejeti ruske note kot podlago za nadaljnja pogajanja. V svoji noti dostavlja poljska vlada, da noče razpravljati o obtožbah sovjetske note ter da jo zavrača, ker jo smatra za poizkus posredovanja v notranjih zadevah poljske države. Vlada protestira proti kritiki, obrnjeni proti predsedniku republike, ker smatra, da je tako postopanje v nasprotstvu z običaji v diplomatskih odnošajih.

Bolgarska vlada proti komunistom in zemljoradnikom

SOFIJA, 16. Ministrski svet je sklenil odpustiti vse uradnike in nameščence, ki so znani kot aktivni komunisti.

Minister za notranje stvari Rusev je javno izjavil, da ima dokaze o nezakonitem delovanju Stambolijskijevega krila zemljoradnikov. Dokumenti bodo izročeni ministru pravde, ki bo stavil najvišjemu kasacijskemu sodišču predlog za razpustitev te organizacije, ustavitev njenih listov in za zaplenitev njenega imetja v smislu zakona za zaščito države. Istočasno se z vladne strani objavlja statistika škode, ki jo je povzročilo državi delovanje Stambolijskega in njegovega finančnega ministra Turlakova. Kakor zatrjuje uradni list, iznaša ta škoda več milijonov.

V Albaniji vlada popoln red

TIRANA, 16. Tiskovni urad v Tirani je pooblaščen kategorično zavrniti tendencijozne vesti, ki jih že več časa širijo grški listi o Albaniji. Poročilo tiskovnega urada zaključuje, da vlada v Albaniji najpopolnejši mir.

Angleški glas o konferenci za izseljevanje

LONDON, 16. Z ozirom na konferenco za izseljevanje, katera se je otvorila včeraj v Rimu, pravi «Times», da je italijanska vlada prav storila, ko je obrnila svojo pozornost na Argentinijo, Brazilijo in na druge države južne Amerike, ker da se more smatrati te države kot izhodišče za izseljevanje.

Seja francoskega ministrskega sveta

PARIZ, 16. Danes popoldne je Poincaré sklical sejo ministrskega sveta, da se prouči novi položaj.

Uradno se potrjuje vest, ki jo je objavila včeraj agencija «Havas», da je Poincaré pisal MacDonaldu pismo, v katerem obžaluje, da se sestanek v Chequersu radi novega položaja ne more vršiti.

Amerika proti Japoncem

LONDON, 16. Agencija «Reuter» poroča iz Washingtona: Kljub nasprotovanju predsednika Coolidge-a je zbornica zastopnikov z izredno večino sprejela predlog, da stopi priseljeniški zakon, ki prepoveduje Japoncem priseljevanje v Združene države, dne 1. junija 1924. v veljavo.

Romunski kralj v Parizu

PARIZ, 16. Romunski kralj je prispel iz Londona v spremstvu romunskega ministra za zunanje stvari Duce. Romunska kraljica je ostala v Londonu še za nekoliko dni.

Italijanske vojne ladje na Dunaju

DUNAJ, 16. Italijanska topničarka «Giovannini» in torpedovka «75 TZT» sta pripluli sinoči na Dunaj iz Bratislave.

Ras Tafari v Parizu

PARIZ, 16. Princ Tafari Makomer, prestolonaslednik in regent Etiopije, je prispel v Pariz iz Marseille davi ob 10.16. Princa, ki potuje s številnim spremstvom, so pozdravili na kolodvoru Millerand, Poincaré, notranji minister de Selves in več drugih osebnosti. Častno službo je vršila stotnija pehote z godbo in z zastavo. Na Quai d'Orsayu je bil prirejen princu na čast obed, katerega so se udeležili vsi abesinski princi.

DNEVNE VESTI

Sanje in resnica

Samo sanje, plod razgrete fantazije je vse, kar pišemo mi o dogodkih v Idriji. Tako stoji črno na belem v dopisu iz Idrije v — kje drugje naj bi bilo? — videmskem «Giornale del Friuli». Ta list je postal menda glasilo vseh neodgovornih in menda tudi odgovornih italijanskih krogov širom videmske pokrajine. To je značilno in ni brez pikantnosti z ozirom na dejstvo, da je «Giornale del Friuli» nedavno temu precej strupeno prijemal uradne kroge pri tržaški prefekturi, ker so ti nekoliko pametnejši in imajo nekoliko več čuta odgovornosti, nego pa gospodje na videmski prefekturi!

Vse so torej le sanje in izhaja iz razgrete fantazije, kar poroča «Edinost» o dogodkih v Idriji. Le sanjalo se je našemu dopisniku o napadu na nekega Fortisa, ta «lepi vzor» — dostavlja dopisnik v videmskem listu — «politikanta», ki — da bo moral odgovarjati še za druge stvari, ki se ga tičejo! Ali se ne zdi, da te grožnje le potrjajo, da se je tistemu Fortisu vendar-le moralo nekaj zgoditi in da ga imajo dopisniki videmskega lista res «na piki», zato, ker je «politikant». Mari je «politika[illegible]» privilegij samo dopisnikov v «Giornale del Friuli»?!

Istotako se je le sanjalo dopisniku «Edinosti» o napadu na ravnatelja konsumne zadruge, g. Hreščaka. Naš dopisnik da je celo tako drzen, da napada politično oblastvo z očitanji, ker ni hotelo verjeti navedbam Hreščaka in ker ni nič ukrenilo, dasi je navedel imena napadalcev. Dopisnik opravičuje politično oblastvo, češ da — ni bilo prič! Čuden nazor je to, po katerem naj se ne verjame tudi najpoštenejšemu človeku, če je bil zločinec tako previden, da ni bilo prič, ko je izvršil svoje zlo delo!

Dopisnik v videmskem listu pa prihaja še do drugih čudnih zaključkov. Ker smo mi sporočili o napadu na Hreščaka, ki je politično komunist, je to dokaz, **da smo mi srditi zavezniki komunistov!** Ne, modri in pravični gospodje! Vaša trditev je lažniva, ker bi morali vedeti tudi vi, **da smo mi dosledni nasprotniki komunistov že radi svojega nacijonalnega programa** in radi odklanjanja razrednega boja, ki ga smatramo za pogubnega za položaj našega ljudstva. Zato smo bili tudi povodom zadnjih volitev v **trdem boju s komunisti!** Vaša trditev je torej le zlobna in brezvestna denuncijacija, ki naj bi očrnila vse naše ljudstvo pred obiastniki in sedaj prevladujočo javnostjo v Italiji. Za Hreščaka se nismo zavzeli za to, ker je komunist, marveč le zato, ker je oblastvom v dolžnost, da skrbijo za osebno varnost vsakega državljana brez razlike političnega mišljenja!

Ker pa je že zavihal rokave, apostrofira dopisnik videmskega lista tudi dra Wilfana, češ: kako naj se neki postopa s prebivalstvom, ki je vrglo dne 1. maja bombo, zato, ker je oblastvo prepovedalo majsko slavnost?! Zgodovina bomb ima v naših krajih svojo čudno zgodovino. Redko kdaj se ve za gotovo, kdo jo je vrgel! Pa tudi, če je tisto bombo nastavil — recimo — kak komunist, mari ga je najel za to — dr. Wilfan?! Ne bodite smešni no!

Ali v Idriji se dogajajo še strašnejše stvari. Čujte le! Ko igra godba na trgu «Giovinezzo», bežijo ljudje s trga, da ne slišijo odurnih jim glasov «della nostra marcia». Strašen zločin! Mi nepoučeni ljudje nismo vedeli dosedaj, da je «Giovinezza» državna himna, ki jo je državljan dolžan poslušati z vso spoštljivostjo. Sedaj vemo in moramo verjeti, da je Idrija v polni revoluciji, ker noče poslušati — «Giovinezze»!! Kako majhen korak je pri dopisnikih videmskega lista od resnosti do — smešnosti!

Tudi to, kar govori «Edinost» o vzrokih razpusta idrijske čitalnice, so prav za prav le sanje. Kajti stvar je bila čisto naravna. Vse delovanje tega društva je **bilo pod političnimi protitalijanskimi vplivi!** Zato je moralo oblastvo razpustiti to društvo, ni pa storilo tega morda za to, ker je bilo to društvo trn v peti fašistovskega tajnika! Mi bi kar zlezli na kup sprišče te argumentacije, če ne bi bil dopisnik pozebil na nekaj precej važnega! Niti enega konkretnega dejstva ali dogodka ne navaja za svojo težko obsodbo razun morda, da je kedaj tudi kak čitalničar bežal s trga, ker ni hotel poslušati — Giovinezze! Na podlagi takih splošnih trditev bi moglo oblastvo razpustiti tudi vsako cerkveno bratovščino, ali pa izgnati ljudi iz cerkve, ko duhovnik moli «Oče naš»! Daj nam, o Bog, vsakdanji kruh! To je vendar očitno hujskanje proti državi — očitanje, da po njeni krivdi ljudstvo strada! Iredentizem, panslavizem in ne vemo še kak «izem» našega ljudstva: to, so — o gospoda — sanje, ki jih prenašate v videmski list, da tako krvavo neopravičeno črnite naše ljudstvo in mu škodujete!

Politično društvo „Edinost“

prosi vsa slovenska društva in organizacije vseh panog, da pošljejo podatke, katere potrebujemo v statistične svrhe.

Posebno jasno naj bo razvidno ime, sedež in namen društva; zatem naj se dostavi še en izvod pravil, kateri se na zahtevo tudi povrne, in imena članov odbora.

Nadejamo se blagohotnega odziva.

Tajništvo Polit. društva «Edinost»
v Trstu.

Koncerti Thierry-Betteto

v Postojni in Vipavi odpadejo zaradi nepredvidenih tehničnih ovir. Drugi koncert se bo vršil torej v Trstu, v torek 20. t. m. v dvorani «Circolo Artistico», ob 20.30.

Spored objavimo v jutrišnji «Edinosti». Vstopnice so v predprodaji v trgovini muzikalij Tedeschi - Obersnu (Corso Vitt. Emanuele).

Slov. akad. fer. društvo «Balkan» se tem potom zahvaljuje vsem onim družinam, ki so ob priliki bivanja jugoslovenskih akademikov v Trstu gostoljubno nudile našim gostom brezplačno stanovanje, in vsem onim, ki so na katerisibodi način pripomogli, da je izlet jugoslovenskih gostov uspel. — Odbor.

Na tukajšnji trgovski visoki šoli «Revoltella» je včeraj predaval o zadružništvu odlični italijanski jurist prof. Leone Bolaffio. Poleg dijaštva in profesorskega zbora je bilo navzočnih mnogo slovenskih in italijanskih odvetnikov. Govornik je predvsem poudarjal nujno potrebo, da se zakonske določbe v zadrugah izpopolnijo.

Vstopnice k otvoritveni seji zbornice. Agencija Stefani javlja: Podobno kakor pri prejšnjih takih priložnostih, naj si preskrbijo poslanci za prehod skozi vojaške kordone in za prisostvovanje otvoritvi XXVII. zakonodajne dobe, ki se bo vršila dne 24. t. m. ob 10.30, posebne vstopnice, ki jih izdaja ministrstvo za notranje zadeve potom kvesture poslanske zbornice. Da se onemogoči vsaka pomota, so poslanci naprošeni, naj gredo osebno po vstopnice v zbornično kvesturo. Dvignejo jih lahko od danes (16. maja) vsak dan do 23. maja. V slučaju, da bi kateri poslanec ne mogel priti v Rim do dneva pred otvoritveno svečanostjo, naj da ravnatelju kvesture potrebna navodila, da bi ne ostal brez vstopnice, ker je za vstop v zbornico v predpoldanskih urah absolutno potrebna.

Društvena vesti

Planinsko društvo priredi, kakor že javljeno, jutri v nedeljo 18. t. m. pešizlet na Veliko Gradišče. — Odhod od Rotunde Boschetto točno ob 6. zjutraj, po poti preko Boršta, Rožandre, Drage na Pesek, od koder se povzpne po lepih senčnih gričih na Veliko Gradišče. Tu daljši odmor, nakar se pojde v Lokev, kjer bo pripravljeno kosilo. Povratek poljuben preko Bazovice.

Lovski klub, Sv. Jakob naznanja svojim članom, da se bo vršil izlet na Reko v nedeljo, 18. t. m. Odpeljemo se s trga Garibaldi točno ob 5. uri zjutraj ob vsakem vremenu.

Srednješolska skupina Safdb. Danes ob 3. točno odborova seja. Ob 4. uri in pol redni društveni sestanek. Točnost in polnoštevilnost! — Vodja.

S. D. A. Nogometna skupina. Jutri ob 7. uri zjutraj se sestanejo igralci pred D. K. D. pri Sv. Jakobu, odkoder se podajo na igrišče.

Vsi drugi ki pridejo pozneje, naj se podajo direktno na igrišče. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Mednarodna tolpa ponarejevalcev in razpečevalcev angleškega denarja v rokah pravice - Ponarejevalci so razpečevali svoje izdelke v Jugoslaviji, Avstriji in v Egiptu

Že delj časa so krožili v prometu v Jugoslaviji izvrstno ponarejeni angleški bankovci. Tamošnja varnostna oblastva so si na vse načine prizadevala zvedeti, odkod izvirajo ti bankovci in kdo jih spravlja v promet. To vprašanje je bilo delj časa pravcata uganjka. Končno se je pa jugoslovenskim varnostnim oblastvom vendarle posrečilo rešiti težko nalogo. Pred kakimi 14 dnevi je bil aretiran v Zagrebu nek tujec, ki je imel pri sebi večji znesek ponarejenih angleških bankovcev. Dognalo se je, da je tujec razpečevalec omenjenih bankovcev in da je imel pri tem poslu več pomagačev; nekatere izmed teh tičkov je že naslednje dni spravilo zagrebška policija na verno. S tem so seveda varnostni organi dobili v roke nit zamotane štrene. Pri zaslišanju aretirancev je prišlo na dan, da so le-ti dobivali ponarejene bankovce iz Trsta, kjer so se tudi tiskali. Poleg drugih zanimivih podrobnosti se je tudi dognalo, da je bankovce preskrbovala 28-letna Josipina Antunović, stanujoča v Trstu v ulici Genova št. 4.

Zagrebško policijsko ravnateljstvo je obvestilo o zadevi tukajšnjo kvesturo. V tozadevnem obvestilu so bili navedeni razni važni podatki, ki so tukajšnjim varnostnim organom dobro služili pri zasledovanju ponarejevalske tolpe.

Tukajšnje varnostno oblastvo je dobro rešilo svojo nalogo. V tednu dni je bila cela tolpa pod ključem. Prva je bila aretirana Antunovićeva. Policijski organi so pred kakimi 8 dnevi nenadoma vdrli v njeno stanovanje, kjer so izvedli natančno preiskavo; našli so mnogo pisem in brzojavk, v katerih se je govorilo o nogavicah; dognalo se je, da se je ta beseda rabila za označbo ponarejenih bankovcev.

Antunovićeva je sprva tajila vsako krivdo, pozneje pa je priznala, da je razpečevala ponarejene bankovce, ki jih je prejemala od zasebnice Marije Tenze, stanujoče v ulici Giovanni Boccaccio št. 3. Policijski agenti so se seveda nemudoma podali v stanovanje Tenzeve. Preiskava, ki so jo izvedli tu, je imela nepričakovan uspeh. V majhni sobi z zagrnjenimi okni so agenti odkrili tiskarno, kjer so se tiskali bankovci; strojt so bili deloma razloženi in nekateri deli so manjkali; manjkajoče dele so našli v kleti iste hiše. Poleg strojev so bile spravljene v sobici in v kleti raznovrstne priprave za tiskanje bankovcev, kakor litografične plošče, klišeji, barve, steklenice s kislinami i. t. d. Spričo tega odkritja so agenti aretirali sestro odsotne Marije Tence, Pavlo ter zaprli in zastražili stanovanje.

Naslednjega dne so potrkali na vrata stanovanja Tenzove trije moški, med katerimi so agenti, ki so stali na straži, spoznali starega znanca policije Josipa Russian, starega 31 let, stanujočega v ulici Solitario št. 3. Agenti so seveda prišlece aretirali. Pri zaslišanju na kvesturi kamor so bili vsi trije odvedeni, sta se Russianova tovariša izkazala za 30-letnega Ivana Satti, stanujočega v Chiadino in Monte št. 157, in 28-letnega Konstantina Papantonopulo, grškega podanika, stan. v ulici Cecilia Rittmeyer št. 15. Poslednji je imel pri sebi pisma, ki so jasno pričale, da je mož v zvezi s ponarejevalci. Satti, ki je po poklicu kamenopisec in slikar, je z Russianom izdeloval klišeje in pripravljal litografične plošče ter tiskal bankovce.

Tekom nadaljnega poizvedovanja je varnostno oblastvo prišlo na sled še trem članom podjetne tolpe. Varnostni organi so namreč prestregli brzojavko oddano 9. t. m. v Aleksandriji in naslovljeno na Popantonopula, iz katere je bilo razvidno, da sta od tam odpotovala s parnikom «Helouan» dva njegova tovariša; v brzojavki je bilo tudi rečeno, da se snideta s Popantonopulom v neki tržaški kavarni. Toda ob prihodu v naše mesto sta moža doživela sprejem, kakršnega si gotovo nista pričakovala. V kavarni, kjer so se ponavadi sestajali člani tolpe, so ju pričakovali policisti ter ju aretirali. Moža sta se izkazala za 40-letnega Lambros Janikos in Nikolaja Gillanis, starega 45 let, prvi doma iz Kaira, drugi iz Aleksandrije v Egiptu. Pri aretaciji sta imela pri sebi znesek 40.000 lir v tujih valutah. Očividno sta prišla moža v Trst z namenom, da si preskrbita s ponarejenimi bankovci.

Pri prvem zaslišanju aretirancev je bilo dognano, da je spadal k tolpi tudi nek Arabec, po imenu Abdul Ben Tahar, star 40 let, ki je stanoval pri Popantonopulu v ulici Cecilia Rittmeyer. Policijski agenti so spravili tudi njega na varno. Mož je upravljal «društveno premoženje» tolpe. Izdajal se je za bogatega trgovca in je živel zelo razkošno. Pri aretaciji je skušal dokazati, da je nedolžen, pozneje si je vendarle olajšal vest ter vse priznal.

Vsi aretirani so bili odvedeni v zapor v ulici Coroneo. Varnostno oblastvo nadaljuje poizvedovanje. V kolikor je bilo mogoče dognati, je tolpa delovala že dolgo časa in spravila v promet veliko množino ponarejenih bankovcev. Razpečevala je svoje izdelke večinoma v Jugoslaviji, Avstriji in v Egiptu.

Umrl na javni ulici. Včeraj popoldne je v ulici Carducci postalo nenadoma slabo 70-letnemu Avreliju Valle, stanujočemu v ulici Pasquale Revoltella št. 63; zgrudil se je na tla ter obležal nezavesten. Ko je prihitel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki so ga poklicali navzočni ljudje, je bil ubogi starec že mrtev; smrt je nastopila vsled srčne kapi. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Iz tržaške pokrajine

Postojna. Kakor je bilo javljeno v nedeljski Edinosti (11. maja), bi se imelo vršiti predavanje «Zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov» v Postojni dne 18. maja. Predavanje se pa preloži na 1. junija, kar bo pozneje natančneje obrazloženo.

Nabrežina. «Godbeno društvo v Nabrežini» priredi na Binkoštni pondeljek — dne 9. junija, t. l. — ne na Binkošto nedeljo, kot je bilo prvotno javljeno — na javnem trgu v Nabrežini **javno tombolo** z prosto zabavo. Cinkvina: Lir 200.— tombola: Lir 300.— Posamezne srečke po Lir 1.—.

Igra Godbeno društvo v Nabrežini. Na obilno udeležbo vljudno vabi — Odbor.

Postojna. Pevsko društvo «Postojna» priredi s sodelovanjem salonskega orkestra v nedeljo dne 18. majnika t. l. koncert v prostorih hotela Paternost s sledečim sporedom:

1. I. Fučik: Florentiner-Marsch, orkester; 2. Fr. r. Juppe: Dichter und Bauer, orkester; 3. P. H. Arthur: Ruškine sanje, poje mešan zbor; 4. Vasilij Mirk: Svatba na poljani, meš. zbor. 5. Robert Stolz: Servus du, orkester; 6. R. Eilenberg: Die Mühle im Schwarzwalde, orkester; 7. Fr. Lehar: Le belle Polesane, orkester; 8. A. Schwab: Zlata kanglica, meš. zbor; 9. V. Vodopivec: Kolo, mešan zbor; 10. Dr. Fr. Kimovec: Marko skače, meš zbor.

Začetek točno ob 21. uri. Vstopnina: 1. prostor L 6.— II. prostor L 4.—, stojišče L 3.— Kajenje v dvorani je strogo prepovedano! Predprodaja vstopnic v trgovini g. A. Bole.

Vabimo tukajšnje meščane in zlasti okoličane, da posetijo ta koncert v kar največjem številu, ker je spored jako zanimiv ter pevski zbor, dasi po večini iz novincev, dokaj dobro izvežban. Nasvidenje tedaj v nedeljo 18. t. m. Zdravo!

DAROVI

Namesto venca pok. Mariji Gasperčič daruje gospa Marija Pipan L 50 za šentjakobsko podružnico «Šolskega društva». Denar hrani uredništvo.

Za usługo Ivan U. daroval L 50.— za podružnico šolskega društva pri Sv. Ivanu.

Gospodarstvo

Gospodarstvo v bližnjih vzhodnih državah je bilo v zadnjem mesecu pod vtisom grozečega rusko-rumunskega spora. Po zadnjih političnih vesteh vse kaže, da se ta spor reši mirnim potom. Naravno je, da bi oborožen spor med Rusijo in Romunijo paraliziral vse gospodarstvo v teh dveh in vseh obmejnih državah, gospodarstvo ki se po vojnem razsulu komaj počasi usmerja in normalizira po novih političnih kombinacijah.

V Odesi je otvorila svojo podružnico Ruska trgovska banka. Ta banka namerava financirati v velikem obsegu ruski eksport preko Odese.

Trgovska bilanca Egipta izkazuje za leto 1923 lep pribitek, kakor bi ga bila ponosna marsikaka država. Uvoz v preteklem letu znaša Lstg 45 milijonom izvoz pa 58 milijonov Lstg.

Romunska vlada misli v kratkem izdati zakon s katerim prepusti del državnih industrij privatnemu gospodarstvu. Vabi domači in tuji kapital k sodelovanju. Verjetno je, da bodo take industrije z inicijativo ki jo ima samo lahko privatni kapital — dokaj bolje uspevale in postale dobičkanosne. Vse državne in podržavljene industrije razdeljuje vlada v več kategorij in si seveda pridržuje seveda v nekaterih več in v drugih manj vpliva.

Borzna poročila.

ogrske krone	0.02	0·03
avstrijske krone	0.0315	0.0325
češkoslovaške krone	66.—	66.50
dinarji	27.75	28.—
leji	11.—	11.50
marke	—.—	—.—
dolarji	22.40	22.55
francoski franki	129.50	130.50
švicarski franki	398.—	401.—
angleški funti papirnati	98.30	98.50

Mali oglasi

RAZDELJEVALCE pisem po deželi išče pisarna dr. Godine, via Torre bianca 41/II. 613

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 25

ZLATO, srebro, briljante, plača po najvišjih cenah, Pertot. Via S. Francesco 15, II. 26

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giulia 29. 542

KRONE po 184, goldinarje 4.90, plačuje Via Pondares 6/I, desno. 20

STARO ŽELEZO, plačujem po 30, kovine, cunje, stare vrvi po najvišjih cenah. Skladišče, via Solitario 14. 568

Brez poviška na cenah.
Blago, izdelki po meri in perilo na obroke
„Al Buon Mercato“
Via Ghega 7, II. 30

URARNA-ZLATARNA F. BUDA
Trst — Corso Garibaldi 35
(Podružnica Via Scalinata 1)
Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah.
Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po **najnižjih cenah.** (24)

Odpretje 347
ZLATARNE
LJUBOMIR COPIČ
v Škednju — via di Servola 141
Sprejemajo se vsakovrstna dela in popravila, zlatnine in ur.
Velika izbera predmetov za
BIRMO

Otroške postelje
lesene, železne in medene v največji izberi
Novost **Platnena postelja** Novost
vpogiljiva, neobhodno potrebna v vsak družini, hotelu in prenočišču.
Rodolfo Haffner
Trst, Viale Regina Elena 15
(prej Via Miramar) 394

OBUVALO
Nadaljuje se prodaja po **razprodajnih cenah**
A. MAYER GREGO
Corso Garibaldi štev. 4
(tik kinematografa Royal.)
Veliki dohodi modernega obuvala, ki se prodaja po nakupnih cenah.
Izbera sandalov in obuvala za otroke po najnižjih cenah. (4)

BANCA ADRIATICA
Ustanovljena leta 1905.
Delniška glavnica Lit. 15.000.000·— popolnoma vplačana.
Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.
Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami
Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti
Otvarja akreditive za nakup blaga. — Inkasi efektov in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih.
Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice in jih obrestuje po 4% letno neto, a vloge na tekoči račun po 4½% ; vezane vloge proti odpovedi obrestuje najbolje po dogovoru.
Sprejema vloge v dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.
Izvršuje nakazila v lirah in dinarjih za Jugoslavijo

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA (28)

Roman.

Bil je tih večer. Gospod Vanstone in gospodična Garth sta sama vodila razgovor, gospa Vanstone je bila že po naravi molčeča, Nora je vztrajala v ozadju, Magdalena pa je bila tiha kakor še nikoli. Poleg tega pa je bila tudi oprezna, le tupatam jí je švignil pogled k Franku, toda tako bliskovito, da ni tega nihče opazil. Tudi Frank se je popolnoma obvladal, dokler je bil tih in miren. Ko pa je vstal, da bi šel, ko je stisnil Magdalenino roko in šop lasi, ki mu ga je skrivaj v roko stisnila, bi bil s svojo zmedenostjo skoro izdal sebe in Magdaleno, če bi ga ne bil gospod Vanstone nevede rešil iz položaja. Spremil je poslavljajočega se mladeniča ven, ga potreplja po ramenih in mu rekel: «Bog te čuvaj, Frank! Sreča te čaka, ne zamudi je!»

«Da», je odgovoril Frank, «hvala vam. Početka bo pač težko, toda kakor ste vi rekli, mož mora premagati težkoče in ne sme črez nje tožiti. Če bi se mogel le bolj poglobiti v računanje. O da, bom že pisal kako in kaj. Jaz sem vam zelo hvaležen in prav težko mi je, da ni šlo z inženirstvom, menim, da bi me bolj veselilo kot trgovina. Toda kaj pomaga? Še enkrat hvala. Zbogom.»

In tako je odšel ven v temno trgovsko bodočnost — neveden in neokreten, toda eleganten kot vedno.

Deveto poglavje.

Trije meseci so pretekli. Frank je pisal tupatam gospodu Vanstoneju o svojem novem poklicu ne baš z navdušenjem. Še vedno se ni čutil domačega v številkah in je bil z vsakim dnem bolj prepričan, žalibog, da mu je inženirski poklic bolj pristojal kakor pa trgovina. Toda vkljub temu njegovemu prepričanju, vkljub glavobolu, ki mu ga povzroča sedenje na visokem stolu, pripogibanje nad glavno knjigo in slab zrak, vkljub hlastnemu zajtrkovanju in slabi postrežbi v restavraciji, vzkljub pomanjkanju družbe redno izpolnjuje svojo službo s pridno vztrajnostjo. Načelnik onega oddelka, kjer on dela, mu bo to potrdil, če bi se hotel o tem uveriti.

Taka je bila vedno vsebina pisem, ki sta jih njih prejemnik in Frankov oče različno presojala. Gospod Vanstone je videl v njih dokaz, da je njih pisec napredoval v trgovskem duhu. Gospod Clare pa je dejal: «Ti Londončani se ne bodo pustili voditi za nos od takega paglavca. Trdo tiščе Franka za vrat, da se ne more zgeniti in to prisilnost si šteje on za uslugo.»

Trije meseci Frankove poskusne dobe v Londonu so pretekli v Combe-Raven bolj neveselo kot kdaj.

Čim bliže je prihajalo poletje, tem bolj potrta je postajala gospa Vanstone, dasi si je energično prizadevala zakriviti svoja čuvstva